

8 Temmuz 2008

Öztangut: "Küresel platformda sektörü temsil ediyoruz"

TSPAKB'nin aylık yayını Sermaye Piyasasında Gündem'in Temmuz 2008 sayısında yer alan yazısında Başkan Nevzat Öztangut, Türkiye'nin son yıllarda uluslararası piyasaların önemli bir parçası olduğunu, küresel platformda aracı kurum sektörünün temsil edilmesi için uluslararası organizasyonlarda aktif olarak görev aldıklarını, geçtiğimiz ay, çalışmalarına aktif olarak katıldıkları Uluslararası Menkul Kıymet Birlikleri Konseyinin (ICSA) genel kurulunda geniş bir katılımcı kitlesine Türkiye sermaye piyasasını tanıtmaya imkânı bulduklarını bildirdi.

Bu kapsamda Öztangut, Uluslararası Menkul Kıymet Düzenleyicileri Örgütü (IOSCO) bünyesinde etkin bir çalışma içinde olan SPK'nın, geçen ay ortasında "Şirket Ele Geçirmeleri Düzenlemelerinin Uygulama Boyutu" konulu uluslararası toplantıya İstanbul'da ev sahipliği yaptığını belirtti. Birliğin de katkıda bulunduğu bu toplantıda, SPK Başkanı Sayın Doç. Dr. Turan Erol'un, halka açıklık oranı belli bir seviyenin altına düşen şirketlere borsadan çıkma izninin verileceğini açıklamasının borsada işlem gören şirketlere esneklik sağlayacağını vurguladı.

Meksika Sermaye Piyasası

Sermaye Piyasasında Gündem'in Temmuz sayısındaki raporda gelişmekte olan ülkeler arasında Türkiye ile benzer kategoride değerlendirilen **Meksika Sermaye Piyasası** inceleniyor.

İki Ayrı Borsa

Meksika, GSYH büyüklüğü ile dünyanın 15. büyük ekonomisi konumunda. Ancak 1994 yılında ülkede yaşanan devalüasyonla birlikte gelen kriz, sermaye piyasasının gelişmesini yavaşlatmış. Ülkede biri menkul kıymet, diğeri türev işlemleri için hizmet veren iki borsa bulunuyor.

Meksika Menkul Kıymetler Borsası (BMV) Haziran Ayında Halka Açıldı

1933 yılında kurulan Meksika Menkul Kıymetler Borsasında hisse senetleri, varantlar, borsa yatırım fonları ve sabit getirili enstrümanlar işlem görüyor. BMV, aynı zamanda Meksika Türev Borsası'nın %77'sine sahip.

Meksika Menkul Kıymetler Borsası 13 Haziran 2008 tarihinde, 1 milyar \$ piyasa değeri ile halka arz edildi. %41'i halka açılan borsanın Haziran sonundaki piyasa değeri 848 milyon \$'a geriledi.

Piyasa Değerinin %70'ini 10 Şirket Oluşturuyor

Meksika Menkul Kıymetler Borsasındaki şirketlerin piyasa değeri 400 milyar \$'a yakın. Piyasa değerinin yaklaşık %70'ini ise 10 şirket oluşturuyor. Birçok büyük şirket, ülke içinden sermaye sağlamak yerine yurtdışı piyasalara açılmayı tercih ediyor.

SGMK İşlemleri Tezgâhüstünde Gerçekleşiyor

BMV'de işlem gören SGMK'ların piyasa değeri 2007 sonunda 55 milyar \$ iken, yıllık işlem hacmi 137 milyon \$'da kalmış. Ancak, tezgâhüstü piyasada gerçekleştirilen repo ve kesin alım-satım işlemleri 6 trilyon \$'a ulaşmış durumda.

Meksika Türev Borsası (MexDer)

1998 yılında kurulan Meksika Türev Borsası, 2007 sonu işlem hacmine göre sıralamada dünyanın 15. borsası oldu. MexDer'de vadeli işlemler ve 2004 yılından bu yana opsiyon kontratları yapılıyor. Borsada yer alan ürün çeşitliliğine rağmen, işlem hacminin neredeyse tamamı 28 günlük bankalararası faiz vadeli sözleşmelerine ait.

İhale Yöntemleri

Bültenimizde yer alan diğer raporda, gerek günlük yaşantımızda, gerekse profesyonel hayatta farkında olmadan kullandığımız ihale yöntemleri inceleniyor.

Satıyorum, Satıyorum, Sattım!

Fiyatın belirlendiği her yerde bir ihale yapıldığını söylemek mümkün. Kimi zaman bir müzayede salonunda, kimi zaman pazarda alışveriş yaparken, kimi zaman ise internet ve televizyonda beğendiğimiz bir ürünü almak için, bazen artan, bazen azalan fiyatlarla bir ihale sürecine dahil oluyoruz.

Sermaye Piyasasının Arka Planı

Sermaye piyasaları, menkul kıymet fiyatlarının belirlendiği piyasalar olduğundan, işleyişi tamamen ihale yöntemlerine dayanıyor. Örneğin, İMKB'deki açılış seansı tek fiyat belirlemek için kullanılan bir ihale yöntemi. Hisse senedi ve tahvil-bono piyasalarındaki işlemler ise adı üstünde "sürekli müzayede" yöntemine dayanıyor.

Öte yandan, Hazine'nin tahvil-bono ihalelerinde çoklu fiyat yöntemi kullanılıyor. Hazine, her katılımcıya aynı tahvili, verilen teklifler uyarınca farklı fiyattan satıyor. Hazine, bir dönem tek fiyat ihale yöntemini uyguluyordu. Bu sistemde tüm kazanan katılımcıların teklifleri, Hazine'nin uygun bulduğu en düşük fiyattan karşılanıyordu.

İhaleler, bazı piyasalarda teknolojik gelişmelerden faydalanarak tarafların birbirini görmediği elektronik ortamda yapılırken, tezgâhüstü borçlanma ve döviz işlemleri karşılıklı pazarlıklarla gerçekleştiriliyor.